

KİTAP TAHLİLİ

“TİCARİ BİLGİLER VE MUHASEBE”, Yazan: Jale Sihay, İsmail Akgün Matbaası, 1956 İstanbul.

Türk muhasebe literatürü, Ankara Akşam Yüksek İktisat ve Ticaret Mektebi muhasebe öğretmeni Jale Sihay'ın yazıp bir kaç ay önce neşretmiş olduğu «Ticari Bilgiler ve Muhasebe» isimli yeni kitapla bir eser daha kazanmış bulunuyor.

Zarif bir kapığın süslediği bu eser, üçyüz elli sahifeyi bulan bir hacimde olup üç ana kısma ayrılmış vaziyettedir.

Kitap I. «Ticari Bilgiler» başlığını taşımakta ve ticaret muhasebesini yeni öğrenmeye başlayanlar için lüzumlu ticaret bilgilerini ihtiva etmektedir. Bu kısımda ticaret, tacir, şirketler ve ticari vesikalar bahisleri sırasıyla ele alınarak o tarihlerde yürürlükte bulunan eski ticaret kanunumuz hükümlerine göre anlatılmakta; 1. Ocak. 1957 de yürürlüğe giren yeni Türk Ticaret kanununun mezkûr konularda getirmiş olduğu hükümler ise, sahife altı notları halinde ve etraflı bir şekilde verilmiş bulunmaktadır. Sistemli bir tarzda kaleme alınmış olan Kitap I., in bizce asıl enteresan olan tarafı, ticaret âlemimize bir takım yenilikler getiren yeni Ticaret Kanununun bellibaşlı hususiyetleri hakkında okuyucuya bilgi vermekte oluşudur.

Kitap II. «Muhasebe» başlığı altında ve ticaret muhasebesi ile alâkalı konuları kucaklayacak şekilde tertiplenmiştir. Bu kitabın Giriş kısmında muhasebenin tarifi; gaye ve vasıtalarıyla mevzu ve vazifeleri hakkında kısa fakat özlü bilgiler veren müellif, tarihçe bahsini de aynı ustalıkla kaleme almak suretiyle kitabın lüzumsuz bilgilerle dolmasını önlemiştir. Kitap II. nin İkinci Bölümü ile muhasebede hesabın, kayıt sistemlerinin, madde çeşitleriyle hesap plânı müesseselerinin mahiyeti anlatıldıktan sonra hesapların tasnifine ve her tasnifte yer alan hesap guruplarının izahına geçilmiştir. Müellif hesapları evvelâ: «Asli Hesaplar» ve «Diğer Gurup Hesaplar» diye ikiye ayırıyor. Asli hesapları da Kapital Hesapları, Kıymet Hesapları, Şahıs Hesapları ve Netice Hesapları diye dört tali gurup halinde inceliyor. Diğer gurup hesaplar başlığı altında toplanan ve asli hesaplar dışında kalanlar da Muvakkat ve Mutavassıt Hesaplar ve Nâzım Hesaplar diye iki tali guruba ayrılmak suretiyle izah

ediliyor. Ayrıca tablo halinde de gösterilmiş olan bu tasnifin bizce dikkate şayan olan tarafı, Diğer Gurup Hesapların tefriki ve bunların mahiyetinin izahında kendisini göstermektedir. Müellifin Önsöz'ünde de belirttiği gibi, muzaaf muhasebe ancak bu guruba dahil hesapların bulunup hayata tatbik edilmesinden sonradır ki bugünkü tam şekline kavuşabilmiştir. Halbuki bu guruba giren muvakkat, mutavassıt ve bilhassa nâzım hesapların mahiyeti ile bunları yekdiğerinden ayıran kıstaslar hakkında memleketimizde bir fikir beraberliği mevcut değildir. Gerek tatbikat hayatımızda, gerekse bu mevzuda yazılmış olan eserlerde, adı geçen hesapların bunlardan da hususiyle nâzım hesapların çeşitli şekillerde anlaşıldığını görürüz. Jale Sihay, hem bu hesapları vazih olarak birbirinden ayırmak; hem de nâzım hesaplar hakkında sıhhatli ölçüler koymak suretiyle mevzu'a olan hâkimiyetini göstermiştir.

Müellifin ilmi görüş ve mütalealarının bu konudaki izah tarzlarında birlik yaratmasını temenni ederiz.

Her bahsi bol sayıda misâl ve örneklerle zenginleştirmiş olan müellif, eserinin üçüncü kısmını «Problemler» başlığı ile ve tamamen ticaret muhasebesi mesele ve monografilerine ayırmıştır. Türk ticaret hayatından ve pratikteki çalışmalardan da faydalanılmak suretiyle hazırlandığı anlaşılan problemlerin ticari muhasebeyi yeni öğrenenlere sağlayacağı faydanın büyüklüğü meydandadır. Problemlerin, muhasebe öğretimine yeni başlamış bulunan hocalara da faydası olacaktır. Bu durumda bulunan öğretmenlere yapılabilecek bir diğer hizmetin bu problemlerin çözüm tarzlarının da neşredilmesiyle mümkün olacağına kaniyiz. Müellifin, imkân bulduğu taktirde, bunu da tahakkuk ettirmesini temenni eyleriz.

«Ticari Bilgiler ve Muhasebe» isimli eseri, bu konularla ilgili olan muz taraflarından bir başkası da iktisadi görüşle yazılmış olması; Önsöz'den itibaren kaleme alınan her bahisde, muhasebenin ekonomi ile yakın alâkasının gözden uzak tutulmamış bulunmasıdır.

Memleketimizde muhasebe kitabı yazan ilk kadın müellif olmak şerefini de kazanmış bulunan Jale Sihay'ı, hem şekil, hem de muhteva bakımından ileri ve mütekâmil bulduğumuz «Ticari Bilgiler ve Muhasebe» isimli eserinin dilindeki sadelik, üslubundaki akıcılık ve kaleme alınış tarzındaki didaktik kudret dolayısıyla da ayrıca tebrik etmek isteriz. Jale Sihay'ın, muhasebenin diğer konularıyla alâkalı olarak başka eserler de vermesini bekleriz.

«Ticari Bilgiler ve Muhasebe» isimli eserin takdire değer bulunduğu kimselere tavsiye ederiz.

Doç. Dr. Cumhuri Ferman

SİYASAL BİLGİLER FAKÜLTESİ YAYINLARI

Yayın No.	Müellifi	Kitabın Adı	Fiyatı Krs.
1	(x) Hüseyin Avni Göktürk	Miras Hukuku	190
2	Cezmi Erçin	Bütçe Nazariyatı Ve Tatbikatı	125
3	(x) Ethem Menemencioğlu	Devletler Umumî Hukuku C — I	230
3	Ethem Menemencioğlu	Devletler Umumî Hukuku C — II	150
4	(x) H. Atif Kuyucak	Ticaret Hukuku	200
5	(x) H. Atif Kuyucak	Muhasebe Prensipleri	
7	(x) H. Atif Kuyucak	Para Ve Banka C — I	300
8	Celâl Aybar	İstatistik Dersleri	165
9	(x) Adolf Merkl (B. T. Şaman)	Umumî İdare Hukuku	300
10	Ali Fuat Başgil	Ana Hukuku Dersleri	350
11	Z. M. Alsan	Devletler Hukuku Dersleri	750
12	(x) Ernst Reuter	Komün Bilgisi	200
14	(x) Aziz Köklü	Türkiyede Para Meseleleri	250
15	(x) H. Avni Göktürk	Türk Medeni Hukuku C — 2	600
15	(x) H. Avni Göktürk	Türk Medeni Hukuku I. Kitap	485
16	(x) Fehmi Yavuz	Köy İdaremizin Maliyesi	200
18	(x) Turhan Feyzioğlu	İdare Hukukunda Emprevizyon Nazariyesi	150
19—1	(x) Turhan Feyzioğlu	Kanunların Anayasaya Uygunluğunun Kazaî Murakabesi	550
20—2	(x) İ. H. Karafakih	Hukuk Mahkemeleri Usulü	470
21—3	Fehmi Yavuz	Ankara'nın İmarı Ve Şehirciliğimiz	200
22—4	(x) İ. H. Görelî	İl İdaresi	600
23—5	Z. M. Alsan	Müşterek Emniyet Problemi	110
24—6	Sadun Arın	Veraset Vergisi Üzerinde Bir Deneme	260
25—7	Arif Payaslıoğlu	Siyasi Partiler	200
26—8	(x) Yavuz Abadan	Amme Hukuku Ve Devlet Nazariyeleri	700
27—9	Seha L. Meray	Milli Yetki Meselesi	330
28—10	Kudret Ayiter	Medeni Hukukta Tasarruf Muameleleri	270
29—11	Z. M. Alsan	Silahsızlanma Problemi	180
30—12	(x) Ahmet Şükrü Esmer	Siyasi Tarih 1919 — 1939	500
31—13	Fehmi Yavuz	Şehircilik Ders Kitabı	330
32—14	Bahri Savcı	İnsan Hakları	600
33—15	A. Suat Bilge	Tebaanın Yabancı Memleketlerde Diploma- tik Himayesi	250
34—16	Fahir A. Armaoğlu	Seçim Sistemleri	300
35—17	Erwin Graue (Nejat Bengül)	İktisat Ders Notları II Fasikül	200
36—18	İ. H. Görelî	Devlet Şûrası	600
37—19	Cahit Talas	Sosyal Güvenlik Ve Türk İşçi Sigortaları	300
38—20	Roy G. Blakey - (Reşat Aktan)	Maliye Ders Notları I. Fasikül	350
40—22	Marshal E. Dimok - (Nermin Abadan)	Âmme İdaresinin Prensipleri	150
41—23	(x) Cumhuriyet Fermanı	Blânço Teorileri	350